KANTTEKENING BIJ HET ARTIKEL ACCOUNTANT EN ACTUARIS VAN DE HEER H. L. F. VERBRAAK

door Prof. Dr. A. B. Frielink

Het valt te betreuren dat de schrijver, hoewel als enige literatuurverwijzing De GBR verklaard noemend, geen oordeel geeft over de daarin door mij als voetnoot opgenomen opmerking, luidende:

„Het lijkt aan gerechte twijfel onderhevig of deze opvatting thans nog wel houdbaar is. Met behulp van algemeen beschikbare literatuur en algemeen beschikbare computerprogramma's zal het in de meeste gevallen de accountant mogelijk zijn de berekeningen van de actuaris te controleren op dezelfde wijze als hij andere relevante berekeningen controleert. Dit heft dan ook de onvolkomenheid op dat in sommige gevallen het oordeel van de actuaris in dienst van een levensverzekeringsbedrijf niet als een functioneel onafhankelijk oordeel kan worden aangemerkt en het gebrek dat in vele gevallen, men denke aan pensioenfondsen, aan de berekeningen van de actuaris kleeft, te weten dat zij niet door een ander worden gecontroleerd."

Indien het immers, ook naar het oordeel van de schrijver, juist is dat de accountant de calculaties van de actuaris kan controleren, is de situatie niet wezenlijk anders dan ten aanzien van de vaststelling van afschrijvingsbedragen of ten aanzien van recepturen die een doorslaggevende rol spelen in de produktieverantwoording. De conclusie (samenvatting onder d) van de schrijver dat de accountant tot een „afgeleid oordeel" over de premiereserve kan komen, lijkt er op te wijzen dat dit afgeleide oordeel als een even volkomen oordeel kan worden aangemerkt als het „strikt eigen oordeel". Niet wezenlijk lijkt mij dan het verschil dat de schrijver verwijst naar een andere dan de „construerende" actuaris, terwijl door mij wordt verwezen naar algemeen beschikbare literatuur en computerprogramma's (d.w.z. gedocumenteerde en systematisch vastgelegde kennis van - andere - actuarissen).

Blijft dan toch nog het punt dat thans in verscheidene gevallen (in het bijzonder bij pensioenfondsen) de reserve-calculatie niet (rekentechnisch) wordt gecontroleerd, anders dan in het kader van de zelfcontrole door de construerende actuaris. Dat zo'n controle nodig, of althans gewenst is, vloeit voort uit het algemene ervaringsverschijnsel dat men een eigen fout (veelal een misvatting of een denkfout) nu eenmaal gemakkelijk over het hoofd ziet bij de zelfcontrole. Uit dien hoofde lijkt het dan ook zeker gewenst dat accountants(kantoren) zich voorzien van actuariële kennis (in vast of in los samenwerkingsverband, evt. dienstbetrekking), *niet* om in concurrentie met interne of externe actuarissen als „constructeur" voor het actuariële deel van de jaarrekening op te treden, maar om het werk van de actuaris te kunnen controleren.